

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus II. Qualiter beneficio providendum, ubi ejus Clericus ægrotat, vel debilitatus est?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

tunc enim absentia non praesumitur nasci ex infirmitate, cujus tamen intuitu, Ecclesia benignè infirmos habet pro moraliter praesentibus, ac eis indulget perceptionem non modò fructuum, sed etiam distributionum, cujus rationem dat Abbas ex c. *Majores*. 3. de Baptif. quòd casus superveniens, recipiat interpretationem juxta statum proxime praecedentem; ex quo arguitur, etiam superveniente infirmitate, absentiam non esse tam ex illa; quàm aliunde, sicut erat, cum sanus interesse potens, aberat.

Diximus haecenus, Clericum seu Beneficiatum ex infirmitate inhabilem pro functionibus sui muneris, non esse privandum beneficio, & fructibus ejus, sed illi deberi, ut ante, quod etiam dicendum videtur, si contingat idem ex debilitatione, seu mutilatione, licet ei evenerit ex culpa, modò talis non sit, ex quo titulo delicti, removendus sit. Nam textus in c. *cum percussio*, vult non debere attendi in tali casu, unde percussio, seu infirmitas, & impotentia corporalis, seu inhabilitas illa perveniat, ut constat ex textu in n. 651.

ARTICULUS II.

Qualiter beneficium providendum, ubi ejus Clericus aegrotat, vel debilitatus est?

655 **E**T si verum sit, titulo infirmitatis, vel debilitationis Clericum non esse removendum à beneficio, & fructibus ejus, sublato ei jure in ordine ad hunc effectum retinendi jus & possessionem ejus, quia tamen certum est, etiam Ecclesiae, sui Clerici, vel Rectoris functionibus destituta, providendum esse, ne divina officia praetermittantur; quaestio est, quid in hoc puncto jure constitutum sit? R. Ante resolut. not. *Coadjutoriam* esse facultatem alicui concessam adjuvandi Beneficiatum in beneficii regimine, nam ab officio *coadjuvandi* dicitur *Coadjutor*; sic Joan. Andr. in c. *fin. de Cleric. non resident. n. 4.* *Coadjutor*, inquit Sylvester V. eod. (ut ipsum nomen sonat) est, qui in alterius adjutorium datur, vel assumitur, vel alio nomine *Adjutor* dicitur. In Jure Canonico est ille

Tom. III.

qui Praelato, in temporalibus & spiritualibus impedito, datur in adjutorium, ut vel rem temporalem, vel spirituales, vel utramque administret. c. *de Rectoribus* & c. *ex parte c. Consultationibus. de Clerico aegrot.* Ubi sermo tantum est de illis, qui non habent futuram successionem, nam Coadjutoriam cum futura successione solus mos, & stylus Curiae Romanae introduxit.

Not. 2. *Coadjutoriam* esse duplicem, 656
 aliam *temporalem*, aliam *perpetuam*, aliam *cum jure succedendi in beneficio*, aliam *sine tali jure*: si autem quaeras, an Coadjutoria sit *beneficium Ecclesiasticum*? R. negativè, quocumque modo concedatur. Nam Coadjutori absque futura successione solum conceditur functio, & regimen beneficii, non quidem jure, habito, & potestate; sed facto ipso. Per futuram autem successionem solum datur jus ad beneficium non jus *in beneficio*: ergo Coadjutoria beneficium non est: Sic Abbas c. *de Rectoribus*, de Clerico aegrotante n. 6. Azor 2. p. *instit. mor. l. 3. c. 2. g. 4.* Quapropter *Coadjutus* beneficium retinet, tametsi impotens sit, illud administrare. c. *ex parte de Cleric. aegrot. c. unico. eodem in 6. Trid. Sess. 25. de form. c. 7.*

Dices in c. *Tua nos. 4. de Clerico aegrot.* 657
 dicitur quòd ab administratione officii debeat removeri, ibi: *de Sacerdote, qui divino judicio lepra morbo repercussus, in parochiali Ecclesia praelationis officio fungitur: dicimus, quòd pro scandalo, & abominatione populi, ab administratione debet officio removeri, ita quòd juxta facultates Ecclesiae sibi necessaria, quamdiu vixerit, ministrentur.* R. Ex hoc plus non probari, quàm esse removendum ab administrationis officio, seu exercitio, propter scandalum & horrorem, non autem à potestate, hinc jus administrandi penes eum erit in habitu; penes Adjuvorem in facto, sic Azor p. 2. l. 3. c. 3. g. 4. Garcia de *benefic. p. 4. c. 5. n. 5.* Ex quo fit, Beneficiato, solum juxta impedimentum Coadjuri, Coadjutorem concedi, si enim Coadjutus tam temporalia, quàm spiritualia administrare impeditus est, Coadjutori concedenda est libera potestas spiritualium, & temporalium administrandorum: At, si temporalia administrare

U 2 strare

strare potest, solum concedendus est Coadjutor pro spiritualium administratione. Quia Coadjutor ad supplendum impedimentum Coadjuti designatur, sic Azor 2. p. l. 3. c. 2. q. 10. Aug. Barbosa 3. p. de potest. Episc. alleg. 63. n. 13.

ARTICULUS III.

A quo constitui possit Coadjutor?

658 **P**Ræmittendum, multiplices esse causas, propter quas Coadjutor datur; reduci tamen omnes vel ad impotentiam, cum non potest, vel negligentiam, cum non vult, præstare illa, quæ vi officii, propter quod habet beneficium, præstare tenetur; ex impotentia, si provenit ex Senio, debilitate corporis, velex amentia, vel ex alia infirmitate, ac denique ex defectu scientiæ & prudentiæ; negligentia verò provenit ex malitia. Ex quacunque igitur causa proveniat defectus in officio, & per Beneficiatum non reparatur, dari potest Coadjutor; colligitur ex c. *Tua nos. de Cleric. agrotante* & c. *pastoralis. cod. tit. in 6.* & *Trid. Sess. 21. c. 6. de reform. & tradit.* Azor 2. p. *instit. mor. lib. 3. c. 2. q. 3.* Gonzalez de Mensibus, *Glossa 5. §. 9. an. 19.* his præmissis.

659 Quæstio est I. quis possit dare Coadjutorem Episcopis, vel aliis eo Superioribus? de hac quæstione agitur c. *unico, h. t. in 6. ibi*: Pastoralis officii debitum exequentes, declaramus atque statuimus, *Coadjutorum Episcoporum, & Superiorum Prælatorum dationem intelligendam esse de causis majoribus, & referendam ad Sedem Apostolicam, ac ab ea (consuetudine non obstante contraria) tantummodo postulandum.*

660 Huic decisioni moderationem aliquam ibidem statim subjungit Bonifacius VIII. Author illius c.

Prima est, *ibi*: *ne hoc prætextu Ecclesiæ (existentes præcipue in remotis) dispendia patiantur*: nos eorum in hac parte indemnitatibus præcavere volentes, hac generali constitutione sancimus, *ut Episcopus Senio aut valetudine corporali gravatus, vel etiam alias adeo impeditus perpetuo, ut officium suum nequeat exercere: possit de sui consilio & assensu Capituli vel majoris partis ipsius, unum, vel duos, Auctoritate Apostolica, Coadjutores assumere, ad dictum*

officium exequendum. Si verò Episcopus demens, & quid velit, aut nolit, exprimere nesciat, vel non possit: tunc ejus Capitulum, vel duo ipsius partes, eadem auctoritate, unum, aut duos Coadjutores assumant idoneos, qui ejus officium exequantur.

Altera est *ibi*: *Si verò Episcopus demens fuerit Senio aut incurabili morbo gravatus, vel perpetuo impedimento detentus, ad sui executionem officii reddatur inutilis: & Coadjutorem assumere, vel habere noluerit, licet à Capitulo requisitus proprio, se illius non indigere suffragio forsitan asserendo: tunc nil per Capitulum innovetur, sed hoc casu, & etiam proximo idem Capitulum, Episcopi & Ecclesiæ suæ conditionem & statum, ac facti circumstantias universas, quam citò poterit fideliter & explicitè referat ad notitiam dictæ Sedis, recepturi humiliter, & efficaciter impleturi, quod super hoc per Sedem ipsam contigerit ordinari.*

Tertia, *ibi*: præsentī quoque adjiciemus sanctioni, *ut Coadjutores hujusmodi, de preventibus Prælatorum, in quorum assumentur auxilium, sumptus recipientur moderatos; ab alienatione qualibet de bonis Ecclesiasticis Prælatorum ipsorum, vel Ecclesiæ suarum, quomodolibet faciendâ, penitus abstinentes: rationem non solum in districto examine, sed & Prælati eisdem (si sana mentis extiterint) ac Capitulis eorundem, seu etiam ipsorum Prælatorum Successoribus (si hoc antea non fecerint) plenariam reddituri. Cæterum quod de Episcopis præmittitur, ad Superiores etiam Prælatos esse volumus, & intelligimus referendum.*

Quæstio 2. est, quis valeat dare Coadjutores aliis Beneficiatis Episcopo inferioribus? Communis responsio est, quòd is, ad quem aliàs pertinet institutio, nimirum Episcopus, vel Legatus; quibus enim instituendi jus de jure datum est; à fortiori etiam datum est jus designandi Coadjutorem, ubi hoc exigit necessitas Ecclesiæ, cui institutus in ea deservire non valet, morbo, senio, debilitatione, vel simili defectu, instituti; sed sine remotione à jure beneficii, sic Abbas in c. *fin. h. t. n. 5.* Joann. Andr. *ibid. n. 7.* & alii.

Dubium